

Trong những ngày ở Huế, Nguyễn Sinh Cung đã đặt tên “bến Ngự Đông” cho địa danh nào?

Theo cha vào kinh, không lâu sau, Nguyễn Sinh Cung đã có nhiều bạn học chơi thân mà thân nhất là Công Tôn nữ Huệ Minh.

Huệ Minh thuộc dòng dõi nhà vua, hơn Cung vài ba tuổi, Diệp Văn Kỳ là con ông Diệp Văn Cương người Sài Gòn, làm quan thông ngôn tiếng Pháp ít lâu cho vua Thành Thái, Kỳ cùng sắp tuổi với Cung. Tuy nhỏ tuổi nhất, bé Cung vẫn làm trung tâm trong đám “học trò thành nội” của “ông cử Nghệ”. Cung thường rủ bạn ra chơi ngoài Phu Văn Lâu. Cung hay đặt câu hỏi với các bạn mỗi khi thấy một cảnh trí lạ, một việc lạ diễn ra trước mắt.

Huế có vẻ đẹp riêng của nó trước hết là do cảnh trí thiên nhiên tạo nên. Dòng Hương Giang trong xanh êm đềm trôi giữa lòng kinh đô. Phố xá, núi đồi in hình xuống mặt sông phẳng lặng như những bức tranh thủy mặc. Sông Hương bắt nguồn từ dãy Trường Sơn, chảy qua những vùng có cây thạch xương bồ và các loại cây thơm khác tạo nên mùi hương dịu dịu trong làn nước trong xanh.

Huế còn có núi Ngự Bình, một thắng cảnh thường được ghép đôi với sông Hương thành biểu tượng nên thơ của Huế:

Núi Ngự lơ thơ chòm cỏ mới

Sông Hương lai láng bóng trăng xưa.

Cách núi Ngự Bình gần một cây số về phía tây còn có núi Ba Tầng, nơi anh hùng áo vải Nguyễn Huệ lập đàn Nam Giao làm lễ lên ngôi hoàng đế Quang Trung, rồi xuất quân từ Phú Xuân, đánh tan 29 vạn quân Thanh xâm lược vào đầu năm 1789.

Hôm đầu tiên ra ngồi bên đá cạnh Phu Văn Lâu chơi trò "ném cóc nhảy" trên sông Hương, Cung nhìn về phía núi Nam thành Huế, hỏi Công Tôn nữ Huệ Minh:

“- Mẹ (con gái thuộc dòng họ nhà vua gọi là mẹ) ơi mẹ, con sông ni có tên là Hương, cái lầu kia là Phu Văn Lâu, cái cửa lớn ở chính giữa là Ngọ Môn, cửa bên là Thượng Tứ, là Đông Ba. Vậy cái hòn núi tận xa kia tên là chi, hả mẹ?

- Hòn núi nó tên là Ngự Bình, Côn (tên gọi thân mật của Nguyễn Sinh Cung) ạ.

- Ngự Bình - Côn chau mày, hỏi gọn: Hương Giang là sông thơm. Vậy... Ngự Bình nghĩa là gì, mẹ có biết không?

- Hòn núi nó thỉnh thoảng được hoàng thượng tới ngồi ngắm cảnh, nên gọi

là "Ngự". Núi ấy lại giống như cái bình phong chắn phía tây nam cho cung thành, nên gọi là "Bình".

Côn lại nói:

- Chỗ tụi mình thường ngồi chơi ni thì nên đặt tên là bến Ngự Đồng, nghe
- Bạn bè đồng trang lứa rất ủng hộ sáng kiến này của Nguyễn Sinh Cung.